

INTERFACE

PAPERI KORUMATERIAALINA JA VIDEO OSANA MUOTOILUPROSESSIA

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
MUOTOILUINSTITUUTTI
MUOTOILUN KOULUTUSOHJELMA
KORUMUOTOILU

OPINNÄYTETYÖ AMK
KEVÄT 2017
SAIMI JOUTSI

OHJAAJAT: HELI KAUMANEN, PEKKA KOPONEN
OPPONENNI: MINNA ARPONEN

TIIVISTELMÄ

Tässä opinnäytetyössä tutkitaan paperia korumateriaalina ja videon käyttämistä osana korumuotoiluprosessia. Lisäksi työssä paneudutaan siihen, miten paperia ja videota hyödynnetään yleisemmin taiteen ja muotoilun saralla. Opinnäytetyön pohjana on käytetty aiempia havaintoja paperista materiaalina sekä koruun, paperiteollisuuteen ja videotaiteeseen liittyvää kirjallisuutta ja muita julkaisuja. Opinnäytetyön tavoitteena on tuoda kentälle vaihtoehtoinen materiaali perinteisille korumateriaaleille sekä esitellä epäkonventionaalista muotoiluprosessia.

Tutkimuksellisen työn lisäksi opinnäytetyö pitää sisällään paperista valmistetun ja veden inspiroiman korusarjan. Korusarja korostaa paperin ominaisuuksia materiaalina sekä perustavanlaatuisen pohjatyön olennaisuutta osana muotoiluprosessia.

Avainsanat: korumuotoilu, paperi, video, videotaide, korutaide

ABSTRACT

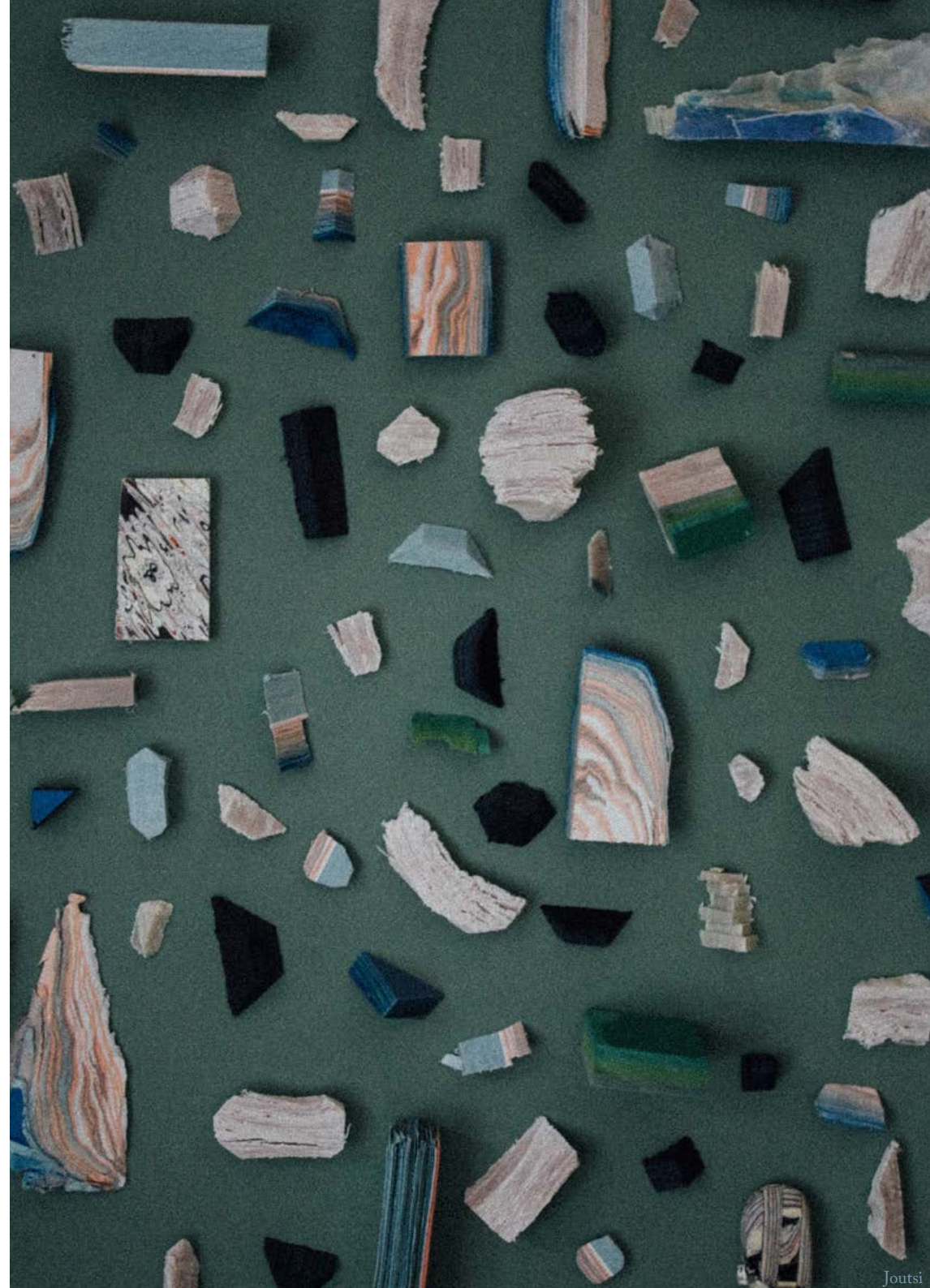
While this graduation project focuses on the study of paper as a jewellery material, it also examines the various ways that video art can be applied to the jewellery design process. Therefore, the project also explores how paper and video are generally utilized in the field of art and design. Earlier observations and writings about paper, as well as numerous publications concerning the jewellery field, paper industry, and video art have been used as the foundation for the graduation project. The purpose of this project is to introduce an alternative material to the more traditional jewellery materials, but the project also seeks to exhibit a design process that can be considered unconventional in its approach.

In addition to the extensive research, the graduation project includes a jewellery collection that has been constructed from paper but has been inspired by water-themed video art. The collection not only highlights the attributes of paper as a jewellery material, but it also underlines the importance of fundamental groundwork as a part of the design process.

Keywords: jewellery design, paper, video, video art, jewellery art

SISÄLLYS

Johdanto	4
1. Paperista	5
1.1 Paperinvalmistuksesta	8
1.2 Washi ja Eriko Horiki	9
2. Paperi korussa	10
2.1 Paperia käyttävät korumuotoilijat	12
2.2 Janna Syvänoja	13
3. Videosta ja videotaiteesta	14
3.1 Video korussa - koru videossa	15
3.2 Projection mapping	16
4. Interface	17
4.1 Työskentelyprosessi	18
4.2 Videoluonnostelusta	20
4.3 Prosessit	21
Minutiae	22
Interface	23
Tidal	25
Mirage	26
Submersion	27
Voyage	29
5. Valmiit teokset	30
Minutiae	31
Interface	32
Tidal	33
Mirage	35
Submersion	36
Voyage	37
Lopuksi	38
Lähteet	39
Suomennokset	42

JOHDANTO

Opinnäytetyöni perustana oli halu yhdistää koruun ja muotoiluprosessiin harvoin yhdistettyjä elementtejä. Kartoitan opinnäytetyössäni paperia materiaalina sekä sen käyttömahdollisuuksia korumuotoilussa. Mikä on ja on ollut paperin rooli korumuotoilussa? Miksi ylipäänsä käyttäisi paperia?

Toinen elementti, jota harvemmin liitetään koruun, on video. Kuvalla ja videolla onkin vahva rooli opinnäytetyöprosessissani. Käytän videota luonnostelutekniikkana sekä vahvistan videoilla korusarjan teemoja ja sisältöä. Valokuvaus sekä videoiden kuvauksen ja editoinnin rooli opinnäytetyössäni on kehittää identiteettiäni niin korumuotoilijana kuin muidenkin alojen taitajana. Koska videolla on opinnäytetyössäni vahva rooli, selvitän myös, miten videota korualalla yleisesti käytetään.

Opinnäytetyöni sisältää paperia materiaalina hyödyntävän korusarjan suunnittelun ja valmistuksen. Korujen teemaksi olen rajannut veden. Käsittelen aihetta pohtien sekä omaa että yleisesti ihmisen suhdetta veteen.

Opinnäytetyöni henkilökohtainen tavoitteeni on taitojeni ja muotoilijaidentiteettini kehittäminen. Tämän lisäksi olen työlleni asettanut tavoitteen esitellä vaihtoehtoja ja tuoretta korumateriaalia sekä muotoiluprosessia näin laajentaen myös perinteistä käsitystä korusta.

1.PAPERISTA

Ennen kuin avarran paperin käyttöä korun maailmassa, kerrom paperista yleisemmällä tasolla sekä siitä, miten materiaalia hyödynnetään muotoilun, taiteen ja arkkitehtuurin saralla.

Paperi on kiistaton osa elämäämme. Se on aina siinä läsnä vaikkemme sitä juuri ajattelisikaan. Se edustaa meille kaikille jotain tuttua ja turvallista. Materiaalina se on itsestään selvä osa arkipäiväämme – sivuina kansien välissä, julisteena seinällä, vessapaperina, kananmunakennona tai kertakäyttöastioina. Miellämmekin usein paperin yksilotteisena, ohimenevänä, hauraana ja hienostumattomana materiaalina. Paperi ja etenkin pahvi esiintyvät usein korvaavissa tai poisheitettävissä tarkoituksissa, kuten pakkaus- tai hahmotusmateriaalina, josta hankkiudumme ilomielin eroon, kunnes se on saavuttanut matkansa päämäärän. Esimerkiksi käytämme nykyaikana paljon paperisia pöytäliinoja, paperilautasia ja lautasliinoja, jotka voimme käytön jälkeen yksinkertaisesti heittää roskakoriin näin säästän aikaa ja vaivaa, jonka muussa tapauksessa kuluttaisimme jälkien siivoamiseen. Toisin sanoen, paperista on tullut lähes synonyyminen kertakäyttökulttuurin kanssa. (Schmidt & Stattman 2009, 10.)

Paperin alkuaajoista lähtien on se kommunikaatiokeinojen tekijänä ollut osa sivilisaatiota ja näemme, kuinka sen esittely maailmalle ja teknologian kehitys ovat kulkeneet käsikädessä sosiaalisen ja kulttuurillisen edistyksen kanssa. Teknologian kehityksen myötä 1800-luvulla paperin valmistus siirtyi käsityöstä koneelliseen sarjatuotantoon, minkä seurauksena paperi alkoi menettää sen alkuperäistä statustaan. Tämä vaihe historiassa toi markkinoille massatuotettujen, edullisten, kertakäyttöisten tuotteiden tulvan, johon myöskin paperi lukeutuu. Kyseinen äkillinen lyhytikäisten kulutustavaroiden aluevaltaus, yhdessä vaurauden tunteen kanssa, on herättänyt ainakin kaksi erilaista reaktiota paperin suhteen. On muodostunut paperin progressiivinen arvon aleneminen, mutta toisaalta taidemaailmassa on halu arvioida uudelleen ja herättää henkiin paperin alkuperäinen yleisyys. (Cappello 2009, 23–24.)

Paperin arvostus muotoilijoiden keskuudessa tuotteiden valmistusmateriaalina on suhteellisen tuore ilmiö. Paperi ja pahvi sen sijaan ovat olleet ja ovat edelleen erittäin suosittuja materiaaleja mallien valmistuksessa. Ne ovat ominaisuuksiltaan muovailtavia, tarpeeksi kestäviä, kierrätettäviä ja edullisia materiaaleja mallinvalmistukseen. Jok'ikinen muotoilija ja arkkitehti voi varmasti sanoa käyttäneensä joskus paperia mallinvalmistuksessa. Fyysisten ominaisuuksien lisäksi paperia käyttämällä esineen skaalaa pystyy helposti muokkaamaan pienellä vaivalla. Arkkitehti Frank Gehry, joka tunnetaan ensisijaisesti näyttävistä aaltoilevista metallisista rakennuksistaan, on ensimmäisiä, joka hyödynsi paperia ensisijaisena valmistusmateriaalina. Hän suunnitteli huonekalusarjansa *Easy Edges* (1969– 1972), jossa hän käytti aaltopahvia. Sarja

saikin suuren kaupallisen suosion, mutta arveluiden mukaan hän tahtoi lopulta suunnitella kestävämpiä rakennelmia pysyvämmistä materiaaleista. Työllään pahvin kanssa hän kuitenkin ehti avata ovea muille suunnittelijoille. (Schmidt & Stattman 2009, 10.)

Muotoilijat ovat viime vuosina tehneet työtä nostaakseen paperin siihen asemaan, jonka se materiaalina ansaitsee. Vaikka paperi ja pahvi ovatkin esimerkillisiä mallinvalmistusmateriaaleja, ne voivat olla paljon muutakin kuin niin sanottuja korvikemateriaaleja. Niiden ominaisuudet voivatkin olla vahvuuksia heikkouksien sijaan. Tämän lisäksi nykyteknologia vie materiaalia vuosi vuodelta eteenpäin. Paperia valmistetaan nyt jo vahvempana, veden- ja tulenkestävänä sekä repeämättömänä. (Schmidt & Stattman 2009, 12.)

Ominaisuudet, jotka määrittelevät ympäristöä säästävän materiaalin, jota käytetään kevytrakenteisessa valmistamisessa, ovat kierrätettävyys, ohkaisuus, keveys, joustavuus, jäykkyys, kiinteys ja uusiutuvien raakamateriaalien käyttö. Kyseiset materiaalit tulisi myös voida valmistaa, käsitellä ja kierrättää käyttäen energiaa säästäviä toimintoja. Paperi täyttää monen näistä laatikoista, mutta ei kaikkia. Paperin itseisarvot eivät siis ole ympäristön ja energian säästävyys. Sen valmistukseen kuitenkin kuluu

suhteellisen paljon vettä ja energiaa. Tästä huolimatta paperi on moneen materiaaliin verrattuna ympäristöystävällistä, etenkin sen kierrätettävyyden kannalta. (Stattman & Gast 2009, 171.) Tästä toimii hyvin esimerkkinä Jens Praetin projekti *One Day Paper Waste* (2007). Projektissaan hän oli käyttänyt roskakoriin päätyneitä toimitopaperia ja hartsia valmistaakseen tuotteita, jotka päätyvät takaisin toimistoihin huonekaluina (Schmidt & Stattman 2009, 128.).

Paperin valmistukseen käytetään massaa, joka muodostuu säännönmukaisesti puumassasta, vedestä ja täytemateriaalista. Massaan voidaan lisätä muita kasvikuituja tai täyteaineita, jotka muuttavat paperin ominaisuuksia ja tekevät siitä esimerkiksi vedenkestävää, kosteutta sitovaa tai repeämätöntä. Paperin sisältämät kuidut, täyteaineet, sidosaineet ja pinnoitukset ovat tekijöitä, joilla voi varioida paperin piirteitä riippuen halutusta lopputuloksesta. Tätä on tehty aivan paperin valmistuksen alkuaajoista, mutta nykytekniikka on tuonut uusia ulottuvuuksia paperin valmistukseen ja sen ominaisuuksiin. Täyteaineena paperimassaan voi esimerkiksi lisätä normaalisti käytetyn liitukiven ja titaanioksidin sijaan keraamisia hiukkasia, metallioksideja tai pigmenttejä. Näin lopputuloksena on paperi, jolla voi olla täysin uusia ominaisuuksia. Myös kuituja varioimalla voi paperille antaa luonteen jota emme ensisijaisesti yhdistäisi paperiin. Perinteisen puukuidun käyttämisen sijaan mas-

saan voi lisätä raaka-aineena muovia, bambua, lasia tai hiiltä. Myös eri pintakäsittelyllä paperin luonnetta pystyy muokkaamaan. Pinnoittamalla paperi esimerkiksi silikonilla tai jollain muulla muovilla, saadaan paperista vedenkestävää. (Stattman & Gast 2009, 171-172.)

Kyseinen raaka-aineiden radikaali variointi saanut pohtimaan paperin olemusta. Onko paperi enää paperia, jos siinä ei käytetä ollenkaan puukuitua? Paperi on kuitenkin sisimmiltään materiaali, jonka olemme tottuneet arjessakin helposti kierrättämään. Miten siis voimme kutsua materiaalia kuten Tyvekiä paperiksi, jos se on raaka-aineiltaan enimmäkseen muovia?

Voisi hyvinkin siis sanoa, että materiaalina paperi on täysin ajan hermoilla. Muuntamalla sen komponentteja paperista voi nykyään valmistaa lämmön- ja sähkönjohtavaa tai täysin antibakteerista. Yhdistettynä niin sanottuun funktionaaliseen musteeseen, jolla tulostetaan paperille suoraan virtapiirejä, voidaan paperia jopa käyttää kantomateriaalina elektronisille komponenteille. Vaikka paperin valmistus ei ole vielä täysin ympäristöä säästävä, on suunta oikea. Nykyteknologia on mahdollistanut edistysaskelia. Esimerkiksi entsyymit ovat suurenevissa määrin korvanneet paperimassassa käytettäviä kemikaaleja sekä vaihtoehtoja puukuidulle etsitään bakteereista luodulla selluloosalla. (Stattman & Gast 2009, 172-174.)

1.1 PAPERINVALMISTUKSESTA

Modernit paperinvalmistuskoneet pystyvät tuottamaan jopa 1750 metriä kymmenmetristä paperia minuutissa. Tämä vastaa noin 300 000 kappaletta A4 –koikoista paperia. Koneellisesti valmistettu paperi koostuu selluloosasta, täyteaineista ja vedestä. Vesi poistetaan imuroimalla, jonka jälkeen massa puristetaan kalanterin läpi, mikä määrittää paperin paksuuden. Lopuksi paperi kuivataan lämmöllä ja mahdollisesti pinnoitetaan. (Stattman & Gast 2009, 179.)

Selluloosa on yksi yleisimmistä orgaanisista seoksista, jota voi löytää suoraan luonnosta. Selluloosa on osa yhdistelmää, joka muodostaa kasvin soluseinämän. Havupuut ovat yleisin pääraaka-aine, jota käytetään paperinvalmistuksessa, sillä sen pitkät kuidut antavat paperille sopivaa jäykkyyttä. Myös nopeasti kas-

vavien kasvien, kuten viljakasvien, selluloosa on yleistä paperinvalmistuksessa. Selluloosan valmistuksessa on kaksi tapaa. Ensimmäinen on sen mekaaninen erottelu puukuidusta, joka tehdään jauhamalla, mikä on nykyaikana hyvin harvinainen menetelmä. Toinen on kemiallinen käsittely. Tällä menetelmällä selluloosa erotellaan puuaineksesta sulfiitti- tai sulfaattikylvyllä, jonka seurauksena muodostuu ruskeaa (seoksen sisältämän ligniinin takia) selluloosaa, joka on sopivaa paperinvalmistukseen. Tämän jälkeen seos täytyy vielä valkaista. Edellä mainittu mekaaninen prosessi vaatii paljon energiaa, kun taas jälkimmäinen prosessi vapauttaa luontoon suuren määrän vaarallisia kemikaaleja saastuttaen suuressa mittakaavassa vesistöjämme. Tämän takia on jatkuvasti kehitteillä uusia ja ympäristöystäväl-

lisempiä paperinvalmistustekniikoita. (Stattman & Gast 2009, 178.)

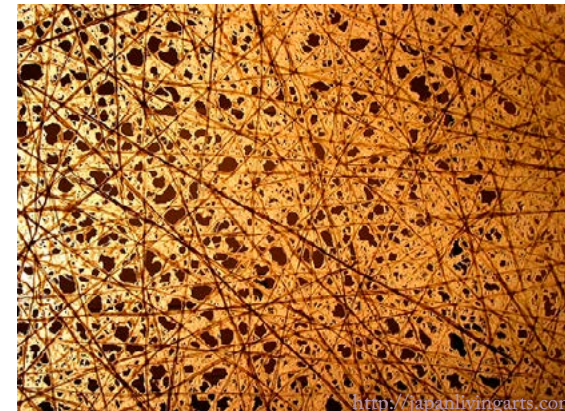
Täysin uusiutuvista luonnonmateriaaleista koostuva ja minimaalisesti luontoa kuormittava valmistusprosessi tekee nanopaperista yhden nykyajan mielenkiintoisimmista papereista. Nanopaperi koostuu samoista raaka-aineista kuin tavallinen paperi, mutta sen sisältämä selluloosa on nanometrisessä koossa. Selluloosa saadaan pieneen kokoon joko mekaanisesti tai entsyymien avulla, mikä tekee prosessista suhteellisen ympäristöystävällisen. Nanopaperi sisältää vähemmän epäsäännöllisyyksiä ja on koostumukseltaan homogeenisempi, minkä seurauksena se kestää hyvin repeämiä ja on yleisesti ottaen kestävämpää kuin tavallinen paperi. (Stattman & Gast 2009, 179.)

1.2 WASHI JA ERIKO HORIKI

Perinteistä japanilaista paperia kutsutaan *washiksi*. Nimi tulee sanoista ”wa” (Japani) ja ”shi” (paperi). Materiaali tunnetaan sen kestävydestä, jäykkyydestä sekä erityisesti sen visuaalisista piirteistä. *Washia* valmistetaan eri pensaskasvien kaarnasta. Paperin ominaisuudet riippuvat raaka-aineena käytetystä kasvista. Esimerkiksi gampi-pensaasta valmistettu washi-paperi on lähes läpinäkyvää. *Washi*-paperin valmistusprosessi poikkeaa radikaalisti modernista länsimaisesta valmistusmenetelmästä. Kasvin kaarna murskataan leikkaamisen sijaan, näin ollen säilyvät kasvin kuidut ehjänä. Murskauksen, puhdistuksen ja valkaisun jälkeen kuitujen sekaan lisätään vettä ja neriä, joka on juurista valmistettua limamaista ainetta, joka estää kuitujen kasaantumisen. Valmis paperimassa levitetään kerroksittain, jonka jälkeen se prässätään ja kuivataan. Kerrosten väliin saatetaan myös lisätä kuituja. (Stattman & Gast 2009, 179.) *Washi*-paperin arvostuksesta viestii myös se, että se on vuodesta 2014 lähtien ollut UNESCO:n (Yhdistyneiden kansakuntien

kasvatus-, tiede- ja kulttuurijärjestö) maailmanperintölistalla (UNESCO 2014, 30.3.2017).

Eriko Horiki on yksi Japanin menestyneimmistä nykytaiteilijoista ja hän käyttää työssään washi-paperia. Tapa, jolla hän paperia käyttää, tuo *washille* uuden taiteellisen ulottuvuuden. Horiki työskentelee suuressa mittakaavassa hyödyntäen materiaalin ominaisuuksia luoden vaikuttavia tilainstallaatioita. Horikilla ei ole taiteen tai käsityön alan koulutusta. Työskennellään pankissa hän päätyi seuraamaan paperinvalmistajien työtä, minkä seurauksena hän haltioitui artesaanityöstä ja päätti omistaa työnsä pitkän historian ja perimän omaavalle materiaalille. Työllään Horiki osoittaa, kuinka tuoda perinteinen materiaali ansiokkaasti nykypäivään. (Beimel 2015, 17.3.2017)

2. PAPERI KORUSSA

Paperin käyttö korussa kulkee käsikädessä arvon ja sen kyseenalaistamisen kanssa. Mikä antaa esineelle arvon? Syntyykö esineen arvo sen sisältämistä materiaaleista vai esimerkiksi sen muodon omaleimaisuudesta, käsitteellisyuden ennakkoluulottomuudesta tai luovasta innovatiivisuudesta? Voiko tavanomainen olla arvokasta? Voiko idea ylevöittää materiaalin, sillä miten se tuodaan esille, mitä se meille kertoo ja miten se tekee itsensä näkyväksi? (Annicchiarico 2009, 10.)

Alba Cappellierin (korumuotoilun professori, Politecnico di Milano) mukaan paperikoru on täydellisessä ristiriidassa korun määrittelyn kanssa. Perinteisen määritelmän mukaan koru on valmistettu muuttumattomista ja ikuisista jalomateriaaleista. Koru on täten statuksen symboli, koska se on hintava. Tämän lisäksi koru huokuu voimaa ja arvovaltaa sen materiaalien vaikean saatavuuden ja harvinaisuuden vuoksi. Paperikoru ei sisällä mitään näistä rikkaista ominaisuuksista, mikä synnyttää juuri tuon käsitteellisen ristiriidan. Paperi oletettavasti on edullista, ei kestä aikaa, eikä sisällä samanlaista arvokkuutta kuin esimerkiksi jalometallit. Paperi korumateriaalina on kuitenkin siirrosvaiheessa ja se on lyhyellä aikavälillä siirtynyt ideoinnin työkalusta kauneuden edustajaksi, voittaen kulttuurilliset paineet. (Cappellieri 2009, 16.)

Korumuotoilun professori Michael Coan kuvailee, kuinka paperia pystyy muovailemaan, uudelleen muovailemaan, leikkaamaan, lävistämään, kaivertamaan, käyttämään kommunikaation välineenä ja etenkin koristelemaan. Vuosien varrella raja kaksiulotteisen kuvituksen ja graafisen suunnittelun sekä kolmiulotteisen kuvanveiston välillä on hämärtyntä. Tämän seurauksena kunnioitus myös paperiveistoksia ja paperiornamenteja kohtaan on kasvanut. Ensisijaisesti kaksiulotteisena materiaalina paperi voidaan nähdä nykyään myös vahvana koristautumisen elementtinä suhteessa omaan vartaloomme. Toistaiseksi paperin käyttö vartetuksessa on meille tutumpaa kuin sen käyttö koroissa. Tästä huolimatta korumaailma on lämpimästi ottanut vastaan paperin monipuolisuuden. On ymmärretty sen kauneus ja erinäiset fyysiset sekä optiset ominaisuudet, jolloin paperi on otettu seiniltä ja kirjojen kansien välistä pois ja muunnettu vartalolle tarkoitetuksi objektiksi. Kun ammattilaiset vielä yhdistävät paperiin perinteisen korun tekemisen taidon ja siihen liittyvät materiaalit, koettelevat he rajoja vielä entisestään. (Coan 2009, 28-29.)

Sanonta *carte blanche* (kirjaimellisesti tyhjä dokumentti) ei ole muodostunut ilmasta. Tyhjä valkoinen paperi on mukautuva ja edustaa valinnan vapautta ilman rajoitteita. Kriitikko Christina Morozzi väittääkin, että paperikoru esittelee uuden konseptin luksukseen. Se on materiaalin arvon sijaan sidottu ideaan. Kun paperia käytetään korumateriaalia, se korostaa korun perimmäistä ornamentaalista luonnetta

ja ihmisen primitiivistä tarvetta koristautua. Ajatus, että korut eivät olekaan perintökalleuksia, vaan niitä käytetään itseilmaisun keinona, korostuu paperikorussa. Paperikoru ei ole arvokkaan korun halpa versio. Paperikoru on paluu koristautumisen lähteelle ja siinä koro-ruun liittyvä tietotaito ja ajatustyö on etualalla. Koska yleisesti voi sanoa, että paperikoru on lyhytikäinen ja hauras, voi myös tulkita, että se on arvokkaampi kuin perinteisesti ymmärretty koru. Luova virtuoosimaisuus ja toimeenpanevat pikkuseikat yhdistettynä katoavaiseen materiaaliin tekee työskentelystä paperin kanssa ylvästä, antaen projektille kuin projektille elintärkeää voimaa. (Morozzi 2009, 40-41.)

Tyhjä valkoinen paperi on mukautuva ja edustaa valinnan vapautta ilman rajoitteita.

Paperikorujen yleistymisen liittyy vahvasti kulttuurilliseen muutokseen. 1960-luvulla alkanut kulttuurillinen vallankumous, jossa taisteltiin seksuaalisia, kulttuurillisia ja säädylisiä rajoitteita vastaan, näki perinteisen korun kalkkeutuneen yhteiskunnan symbolina. Korun täytyi siis myös muuttua. Tällöin taiteilijat ja korumuotoilijat rohkeasti ja provokatiivisesti ryhtyivät valmistamaan koroja paperista. Heidän tarkoituksena oli laajentaa luksuksen konseptia kaikille yhteiskunnan jäsenille, mitä ei

tehty luonnon tai perinteisen korun jäljittelyllä. Kun koru näin saa kokea muodonmuutoksen, tulee siitä väistämättä ajan hengessä liikkuva ja sillä on valmius allistyyttää ja ihastuttaa käyttäjänsä. Kun jalometallit ja –kivet korvataan paperilla, menestyy se muullakin tavalla kuin olemalla erinomainen korumateriaali. Se on myöskin vapaa alkuperäisestä synnistään, joka usein liittyy jaloihin raakamateriaaleihin. Jos korussa käytetty paperi on lisäksi kierrätettyä, linkittyy se vahvasti myös kestävän kehityksen piiriin. Edellä mainittujen ominaisuuksien vuoksi, paperikoru sisältää arvoina kommunikaatiotaidon, estetiikan, tunteita herättävyyden ja ekologisuuden. (Cappello 2009, 24.)

Vaikka yleisellä tasolla yhdistämmekin paperin materiaalina melko homogeeniseksi ja sidottuksi suhteellisen vähäiseen määrään funktioita, Silvana Annicciarion mukaan sanana paperi sisältää yltäkylläisen ja monipuolisen semanttisen kentän. Kun paperi toimii korussa muodontekijänä, saa se valikoiman ominaisuuksia, joita ei ensisijaisesti yhdistetä paperiin, kuten esimerkiksi taipuisuuden, pehmeuden, läsnä olevaisuuden, plastisuuden ja kovuuden. Paperi korussa herättää kiehtovan kysymyksen: Mitä tapahtuu kun tavanomainen materiaali, joka on sidottu tarpeen piiriin, loikkaakin mahdollisuuksien pariin? Käyttämällä paperia korussa, muotoilija haastaa itsensä ajattelemaan eri tavalla sekä rikkomaan yleistä käsitystä, mielipidettä ja uskomusta, mikä viestii muotoilijan rohkeudesta ja ajan hermolla olemisesta. (Annicchiarico 2009, 10-11)

2.1 PAPERIA KÄYTTÄVÄT KORUMUOTOILIJAT

Janna Syvänoja:

"The previous use of paper material associates with communication between people – message and expression. A piece of jewellery is worn for the same purpose." (Syvänoja 2015, 22.3.2017)

Michihiro Sato:

"I often associate the worry of changing with something fragile, but I'm sure that the dialogue with something fragile tells me occasionally the another side of changing, the pleasure of changing" (Sato 2000, 22.3.2017).

Nakano Kaoru:

"Washi is a gift from nature, a gift which contains and passes on the wisdom of mankind" (Kaoru 2006, 22.3.2017).

Inni Pärnänen:

"These materials have a will of their own, you can't just do what you want with them. You must learn from them what is possible. You have to listen to them." (Pärnänen 2016, 22.3.2017)

2.2 JANNA SYVÄNOJA

Janna Syvänoja on valmistanut paperikorujaan 1980-luvulta lähtien. Taidehistorioitsija Hanna Johanssonin mukaan tällöin ympäristökysymykset ja etenkin kierrättäminen olivat nousussa. Yleinen ilmapiiri siis mahdollisteni, että edullisesta materiaalista valmistettu koru voitiin nähdä arvokkaana taide-esineenä. Johansson kuvailee, kuinka Syvänoja käyttää työssään kierrätyspaperia (puhelinluetteloita ja sanomalehtiä), jonka työstäminen vaatii keskittymistä, aikaa ja vankkaa käden taitoa. Hänen paperikorujensa valmistusprosessi on moniosainen. Hän poraa paperinippuihin reikiä ja käyttää teräslankaa korun kiinnikkeenä. Porauksen jälkeen hän sahaa nipusta palan, josta koru syntyy. Valmis koru on pitkän ja meditatiivisen sidontavaiheen tulos,

jossa paperisivut asetellaan yksitellen muotoonsa. Syvänoja ei suunnittele korujensa muotoa ennen valmistusvaihetta ja antaa paperin kasvaa luonnolliseen muotoonsa. Johanssonin mukaan materiaalit, jotka yhdistämme roskaksi, mutta viestivät orastavaa potentiaalia, ovat muodostuneet osaksi ajankuvaamme. Johansson kuvailee, kuinka Syvänojan teokset ja tapa työskennellä ottavat monella tapaa kantaa nykyäikään hallitsevaan kertakäyttökulttuuriin. Hän antaa käyttämänsä materiaalin ohjata työtään. Hän tulkitsee ja jatkaa materiaalin tarinaa sekä tekee ehdotuksia tai antaa selityksen. Hän antaa materiaalille elämän. Syvänojan työstä Johansson ehdottaakin ajatusta, että hän materialisoi ajatuksia. (Johansson 2004, 42-45.)

3. VIDEOSTA JA VIDEOTAITEESTA

“An atmosphere where dreams and reality mingle on equal terms” (McGinley 2012, 30.3.2017).

Kuva on yhtä vanha kuin sivilisaatio. Se on samalla tapaa muinainen kuin ihmisen tarve ilmaista itseään. Kuva on kulkenut läpi historiallisten muutoksien. Kuva on osa kulttuurillista perintöämme. Taiteilijalla on siis vastuu ja etuoikeus havainnoida, heijastaa ja kommentoida aikaa, jossa elää. On taiteilijan tehtävä tehdä näkymätön puoli näkyväksi. (Muntadas 1990, 317.)

Videotaiteen synty 60-luvun lopulla on suoraa seurausta kannettavan videokameran esittelystä, jonka Sony julkisti vuonna 1968. Kamera oli kallis, kömpelö sekä mustavalkoista ja rakeista kuvaa tuottava rumilus, joka on kaukana nykypäivän kuvauslaitteistosta. Kyseisistä piirteistä huolimatta laite vetosi piireihin, joissa oltiin valmiiksi kiinnostuneita esimerkiksi teknologisesta, kineettisestä, käsitteellisestä ja poliittisesta taiteesta. Videotaide syntyi aikana, jolloin televisiolähetysten monoliittista valtaa kriittisesti tarkkailtiin massakommunikaation ja –viihteen mediana. Videotaiteella otettiin selvä pesäero televisioon ja se nähtiin vallankumouksellisena ja utopistisena välineenä, joka antaa vallan ihmisille ja mahdollisuuden muuttaa maailmaa. (Wooster 1990, 282-283.)

Videota hyödyntävän kuvataiteilijan Mary Lucierin mukaan video on työkalu, aivan kuten mikä tahansa työkalu, jolla taiteilija siirtää merkkejä ja symboleja niitä vastaanottavaan mediaan. Kun kameraa verrataan yhteen taiteilijan perustyökaluun, voi poistaa teknologiasta sen mystisen puolen ja vähentämään teknologiaan liittyvää erikoislaatuisuutta ja etuoikeutta. Näin myös voi korottaa kameran asemaa potentiaalisesti merkittävän taiteen edesauttajana. (Lucier 1990, 458.)

3.1 VIDEO KORUSSA - KORU VIDEOSSA

Lisbeth Den Bestenin mukaan videon käyttäminen korussa tarjoaa taiteilijoille median, jolla välittää koruun ja sen kantajaan liittyviä käsitteellisiä ideoita. Koruvideossa painopiste kauniiden esineiden valmistuksesta on muuttunut tavoitteeksi paljastaa vähemmän konkreettisia koruun liittyviä näkökulmia. Koruvideolla nostetaan esille ajatus, että koru on alati kehittyvä aihe. (Den Besten 2014, 218.)

Videon käyttäminen korussa on suhteellisen tuore ilmiö. Tiettävästi ensimmäinen koruvideo on vuonna 1992 hollantilaisen korutaiteilijan Dinie Bemensin *Ice Necklace* –teos. Videossa on jäinen kaulakoru, joka hitaasti sulaa ja imeytyy kantajansa vaatteisiin. Teoksellaan Bemens muokkasi katsojan ymmärrystä korusta, jonain kestävä ja kiinteän sijaan katoavana ja väliaikaisena. (Den Besten 2014, 218.)

Kun Bemensin teoksessa koru on olemassa vain hetken ja koru jää elämään vain tallennuksena videolle, on Sarah Turner vienyt ajatuksen askelta eteenpäin. Hänen *If One Could Wear a Marching Band* (2004) –teos sisältää videon, jossa on muuttuvaa ja digitaalisesti muokattua

kuva marssiorkesterista, joka heijastettiin mallin rintakehälle. (Den Besten 2014, 218.) Teoksellaan Turner halusi herättää keskustelua kuvan ja esineen suhteesta sekä niiden välisestä hierarkiasta. Kuva nimittäin toimii yleisesti ottaen esineen representaationa tai kontekstina sille. Kuva on siis esineelle kaksiulotteinen tallenne objektista, jota se edustaa. Käyttämällä videota koruna, Turner halusi koetella koruun liittyvien konventioiden, perinteiden ja odotusten rajoja. (Turner 2014, 236.)

Koruvideossa painopiste kauniiden esineiden valmistuksesta on muuttunut tavoitteeksi paljastaa vähemmän konkreettisia koruun liittyviä näkökulmia.

Sisällyttämällä video koruun, taiteilija saa keino kertoa tarinoita ja ottaa kantaa koruun liittyviin assosiaatioihin. Koru siis jossain määrin loikkaa performanssitaiteen puolelle. Esther

Brinkmann esittelee *The Present Is the Only Thing without an End* (2000) –videolla koruun liittyvää perinnön rituaalia kuvaamalla irrallisia eri ikää ja sukupuolta edustavia käsiä ojentamassa toisilleen sormusta. Noa Zilberman kyseenalaistaa kauneusihanteita ja vanhentumisen pelkoa asettamalla *Wrinkles* (2012) –videossaan kultalankoja ihonsa niin sanottuihin ongelma-kohtiin. Gisbert Stach taas pohtii teoksessaan *Maybe Forever* (2011) avioliiton haurautta ja taipumatonta liittoa kahden ihmisen välillä, mitä hän symbolisoi videossaan happoon upotetulla ja sinne nopeasti hajoavalla kahdella kultaisella vihkisormuksella. (Den Besten 2014, 220.)

On myös teoksia, joissa video ja teknologia on sisälletty konkreettisesti itse koruun. Kuvataiteilija Irene Mamiyen ja korumuotoilija Stephen Dweckin yhteistyön seurauksena on syntynyt kaulakoru, joka edustaa toimivaa esimerkkiä teknologian ja korun menestyksekkästä liitosta. Korussa on perinteisen korun elementtejä ja viitteitä, mutta teoksessa olevat korukivet ovatkin pieniä nestekidenäyttöjä, joissa pyörii videota eri jalokivistä ja niiden tavasta taittaa valoa. (Den Besten 2014, 221.)

3.2 PROJECTION MAPPING (SPATIAL AUGMENTED REALITY / VIDEO MAPPING)

Projection mapping on tekniikka (ei suoranaista suomennosta vielä olemassa), joka koetaan erittäin tuoreena, vaikka sitä on käytetty jo vuodesta 1969 lähtien (Disney-yhtiön toimesta) (Jones 2012, 26.3.2017). Tekniikassa video tai kuva heijastetaan epätasaiselle pohjalle, mikä tekee siitä poikkeavan suhteessa tavalliseen projisointiin, jossa käytetään tasais- ta seinää tai valkokangasta. Tekniikassa käytetty projektori ei poikkea normaalista, mutta niitä saatetaan hyödyntää useampaa kerralla. Projisoinnin pohjana käytettävä kolmiulotteinen kohde kartoitetaan tarkkaan, jolloin heijastus kohdistuu vain kyseiselle alueelle. Näin tavantomaisten esineiden voi muuttaa inte-

raktiiviseksi monitoriksi. *Projection mapping* -tekniikkaa hyödynnetään taiteessa, mainostuksessa, konserteissa, teatterissa, pelimaailmassa – vain taivas on rajana. (Jones 2012, 25.3.2017)

Korussa *projection mapping* -tekniikka ei paljoa vielä hyödynnetä. Tuorein tapaus on *NECLUMI*-kaulakoru vuodelta 2014. *NECLUMI* sisältää applikaation ja pienen projektorin, joka kytketään paidan kaulukseen kiinni. Laite projisoi kantajansa kaulalle pieniä valoelementtejä, jotka reagoivat muun muassa käyttäjän liikkeisiin ja ääneen. *NECLUMI* on edelleen prototyyppitasolla. (Rhodes 2014, 26.3.2017)

4. INTERFACE

”Sukeltakaa. Sukeltakaa pari miljoonaa vuotta taaksepäin – hetkeen, jolloin elämästä – suurenmoisesta ideasta – tulee todellisuutta.”

Besson 1991

4.1 OMA PROSESSI

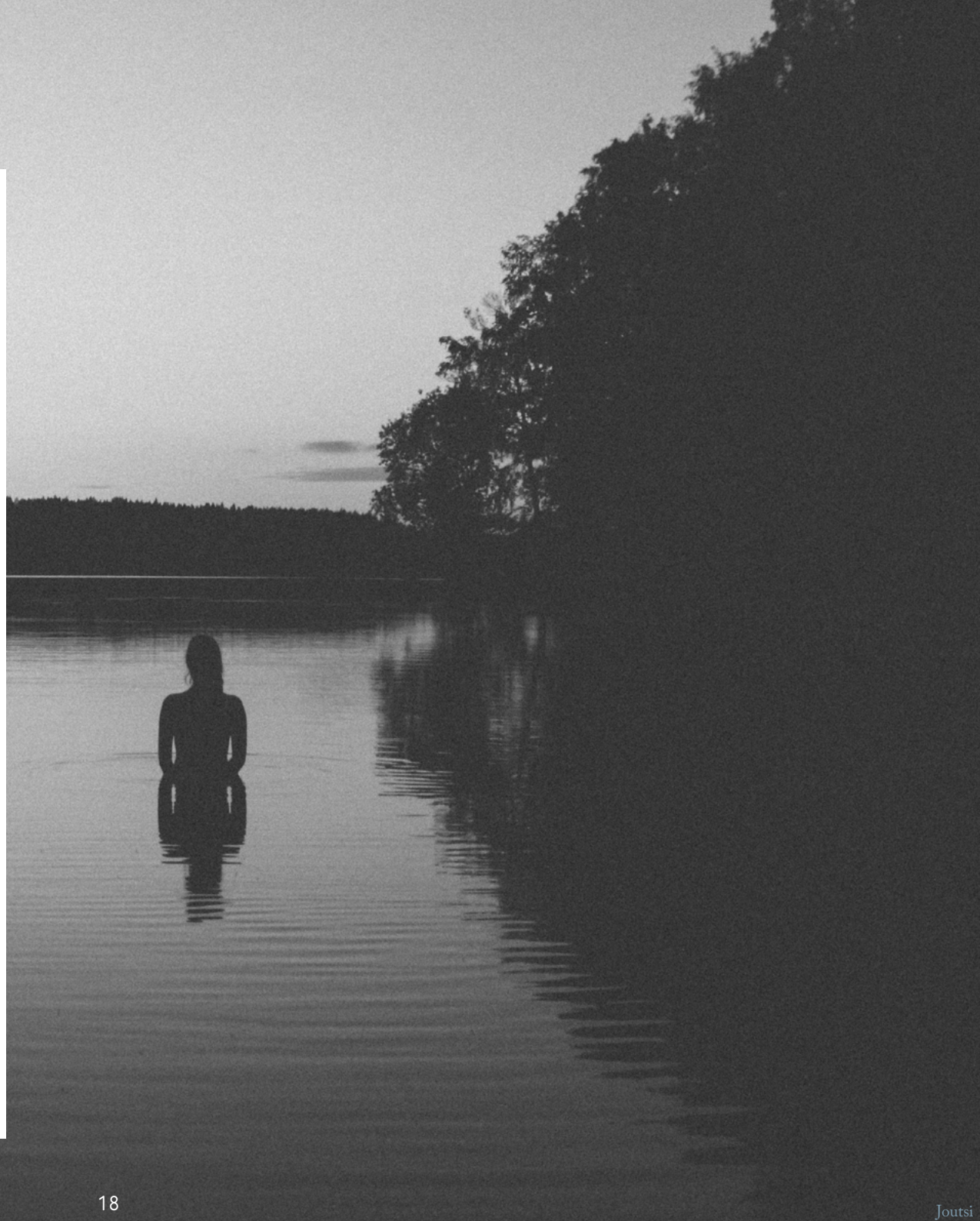
Paperi korumateriaalina on minulle entuudestaan tuttu, mutta vain pintaraapaisun verran. En siis lähtisi työhön kylmiltäni. Tämän lisäksi tunsin, että tarvitsin vielä jotain muuta. Päädyin puhtaasti oman mielenkiinnon kautta videoon, ja erityisesti videoon luonnostelutekniikkana.

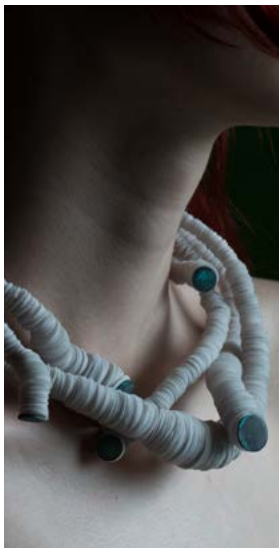
Paperia olen aiemmin käyttänyt korussa kahdella eri tavalla. Ensimmäisessä menetelmässä leikkasin suuren määrän ympyränmuotoisia paloja kuultopaperista, jotka yhdistin toisiinsa metallilangalla näin muodostaen volyymitaan runsaan, mutta rakenteeltaan jokseenkin hauraan ja kevyen kaulakorun. Vaikka olenkin tähän päivään asti kyseiseen koruun tyytyväinen ja pidän sitä monilta osin onnistuneena, minua jäi häiritsemään nimenomaan sen hauraus. Koen tämän kiintoisana, sillä hauraus on kuitenkin ominaisuus, joka on paperikorussa hyväksyttävää ja jopa toivottavaa (katso sivu 11.).

Paperikoruun liitetty hetkellisyys ja hauraus ovat mielestäni kyseen-

alaistamisen arvoisia ominaisuuksia. Hyväksyn ja ymmärrän, kuinka kyseiset piirteet ovat paperikorussa täysin perusteltuja, mutta ne eivät tyystin edusta sitä työtä, jota haluan itse tehdä. Haluan pääpiirteisesti suunnitella ja valmistaa koruja, jotka ovat käytännöllisiä ja kestäisivät relatiivisen hyvin aikaa. Näin minua siis kiinnostaa suunnattomasti paperissa ajatus, kuinka muodonmuutoksen kautta hennotta materiaalista voi luoda jotain totaalisen päinvastaista. Seuraavan kerran kun valitsin paperin korumateriaalikseni, otin nimenomaan tämän haasteekseni.

Paperi on periaatteessa puuta. Puuta voi veistää, kaivertaa, sahata, hioa ja liimata. Puu on kestävä – paperi ei. Otin haasteekseni saada paperin muotoon, jossa sitä voisi työstää kuten puuta. Ratkaisu tähän oli loppujen lopuksi melkoisen yksinkertainen ja onnistuinkin siinä jo ensimmäisellä kokeilulla. Liimaamalla paperisivuja toisiinsa (vedellä laimennetulla puuliimalla) ja pitämällä paperipakkaa puristuksissa tarpeeksi kauan (1-3

viikkoa riippuen paperin laadusta ja määrästä) muodostuu puuta muistuttava materiaali. Kun kuivunutta paperipakkaa lähtee työkaluin työstämään paljastuu sivujen muodostamat kerrokset. Suosin materiaalin työstöä käsin, sillä se on konein työstettäessä jokseenkin herkkä palamaan.

Edellä mainittua paperin kerrostamistekniikkaa käyttää myös korumuotoilija Jeremy May. Hän tosin pitää tarkkaa työskentelytapaansa ammattisalaisuutena, eikä ole paljastanut, kuinka hän liittää paperisivut toisiinsa. Hän käyttää työssään kirjojen sivuja ja liittää aina valmiin lakatun työnsä käyttämänsä kirjan kansien väliin. (Siertzputowski 2016, 27.3.2017)

Opinnäytetyössäni ei ole missään vaiheessa ollut tavoitteena lähteä keksimään pyörää uudestaan. Paperin kerrostamistekniikka ei ole korualalla täysin vieras. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, etteikö tekniikkaa voisi kehittää ja viedä askelta pidemmälle. Kun paperipakka on tehty, on helppo jättää materiaalin kehitys tähän pisteeseen. Onhan siitä muotoonsa työstetty esine sellaisenaan jo puoleen-savetävä ja kaunis. Tahdoin kuitenkin jatkaa itse pakan työstöä, ennen kuin muotoilisin siitä korun. Lähdin leikkimään ajatuksella, että pakkaa voisi monimutkaistaa. Sahasin valmiit pakat osiin

ja yhdistin niitä toisiinsa. Kyseinen tapa käsitellä pakkaa on verrattavissa japanilaiseen Yosegi –tekniikkaan. Tekniikassa yhdistetään eri puulajeja toisiinsa näin muodostaen monimutkaisia pintakuvioita. Tekniikassa ei käytetä väriaineita ja valmiin kuvion värierot perustuvat puun ominaisväriin.

Varioimalla pakassa käytettäviä paperilajeja voi lopputulosta ohjata paljon. Sanomalehtipaperilla syntyy harmahtava, karhea ja erittäin mattapintainen lopputulos, värikartongilla pystyy korostamaan paperin kerroksellisuutta kun taas kuultopaperilla saa aikaiseksi hohtavan ja kiiveä muistuttavan materiaalin. Koska paperilaatuja ja värejä on lähes loputtomiin, voi koruja suunniteltaessa mopo helposti lähteä käsistä. Tässä vaiheessa on tekijällä oltava itsehillinnän taito saadakseen aikaiseksi harkittu ja tasapainoinen teos.

Omassa työssäni minulle oli tärkeää säilyttää valmiin korun yhteys materiaalin alkuperään. Toisin sanoen en halunnut teoksiini voimakasta lakkapintaa, joka saa työn muistuttamaan muovia. Valitsin myös teoksiini muodon, joka korostaa materiaalin haptista elementtiä. Haptisuus sanana juontaa juurensa kreikan kielestä ja viittaa aktiiviseen kosketukseen sekä erityisesti esineen pintaan, tekstuuriin ja lämpöön (Schmidt & Stattman 2009, 85.).

4.2 VIDEOLUONNOSTELUSTA

Koen, että kameralla on valtaa ja voimaa. Sillä voi luoda todellisuutta mielikuvista ja se tarjoaa välineen, jolla ikuis-
taa ohikiitäviä hetkiä, jotka heijastavat kuvaajan sekä ku-
vauskohteen sielua. Kuvaaminen on tulkitsemista ja sillä voi
välittää katsojalle, sitä tunnetta, mitä kuvaaja tunsi kuvaus-
hetkellä.

”The Camera is a pencil” (Davis 1974, 437).

Olen todennut, että video, on kyse sitten elokuvasta, vi-
deotaiteesta tai musiikkivideosta, voi toimia oivana inspi-
raation lähteenä koruilleni. Ammennan videoista teemoja,
värimaailmaa ja yleistä tunnelmaa, jota siirrän epäsuorasti
koruun. Ajatus, että käyttäisin tämänkaltaiseen työskente-
lyyn omia videoita, oli houkutteleva. Olen tehnyt videoita
vasta noin vuoden ajan ja olen sen suhteen täysin itseop-
pinut. Olen kuitenkin videosta löytänyt itselleni sopivan
median, joka vahvistaa minua myös korumuotoilun saralla.
Video luonnostelutekniikkana ei siis ole täysin tuulesta tem-
mattu, enkä käytä sitä vain sen takia että pystyn.

Kuvasin ja editoin kuusi lyhyttä videota, joissa on teemana
vesi eri näkökulmista. Valmistin jokaista videota kohden
yhden korun, johon olin siirtänyt teeman, värit, muodot ja
tunnelman suoraan videosta. En siis koko muotoiluproses-
sin aikana luonnostellut sanan perinteisessä merkityksessä.
Toisin sanoen en piirtänyt mitään.

Videoluonnostelu ei missään ni-
messä ole nopea tapa työskennel-
lä. Sen tehokkuus taas on täysin
tulkinnanvaraista. Minulle se toi-
mii, jollekulle muulle välttämättä
ei. Videokuvauksen sijaan voisi
toki valokuvata. Se olisi ehdotto-
masti nopeampaa ja samalla ta-
valla valokuvasta voi löytää asioi-
ta, joita siirtää koruun. Minulla
oli kuitenkin selkeä syy valita vi-
deokuvaus. Ilmeisin syy on kieltä-
mättä se, että henkilökohtaisella
tasolla koen sen mielenkiintoi-
sena ja haluan kehittyä kyseisellä
alalla. Tämän lisäksi näen, että
videolla voi vangita hetkiä, jotka
saattaisi muuten jäädä huomi-
oimatta. Videokuvauksessa on
tietty spontaanisuus, mikä sopii
työskentelytapaani, jossa välttelen
liikaa suunnitelmallisuutta.

Ulkopuolinen saattaa nähdä
luonnosteluprosessini pitkänä ja
työläänä. Työläs se toki oli, mutta
missään nimessä ei turha. Videot
antoivat erittäin vahvan pohjan
itse korumuotoiluprosessille. Vi-
deoilla loin koruilleni kontekstin.

4.3 TYÖSKENTELYPROSESSI

Valitsin aiheekseni koruilleni veden ja luonnostelin teemaa videoiden kautta. Valitsin kyseisen aiheen hyvin yksinkertaisesta syystä: tunnen erittäin vahvaa yhteyttä veteen. Käsittelemällä aihetta tekemisen kautta pystyin selvittämään itselleni yhteyttä, jonka koen merkittävänä. Videoissani leikin mielikuvilla ja koetin saada niitä näkyviksi videon keinoin. Vaikka olenkin valinnut aiheen täysin henkilökohtaisista syistä, koen, että se on ajankohtainen ja huomionarvoinen laajemmallakin skaalalla. Pidän ajatuksesta, että valmistan teoksia ja esineitä, jotka houkuttelevat koskettamaan, tutkailemaan ja ihastelemaan, mutta jotka saattavatkin pitää sisällään ajatuksia varsin vakavasta ja ajatuksia herättävästä aiheesta. Näin koen, että meillä – taitelijoina, tekijöinä, muotoilijoina – on valta ja etuoikeus välittää viestiä varsin lähestyttävien keinoin.

Se, miksi koin, että paperi materiaalina ja vesi aiheena sopivat yhteen, tuli vahvasti aiemmista paperitöistäni. Olen tosiaan käyttänyt opinnäytetyöni paperin kerrostamistekniikkaa aiemmin. Tällöin huomioin, kuinka valmistamani riipukset muistuttavat muodoiltaan aaltojen muokkaamia rantakiviä ja sivujen aiheuttamat pintakuviot taas veden väreilyä. Kyseisten korujen värit ja muodot eivät olleet ennalta harkittuja. Ne olivat puhtaasti kokeilujen tulosta. Mitä siis voisinkaan saada vedestä aiheena irti, jos tarkkaan suunnittelemalla voisin hyödyntää ja korostaa materiaalin jo olemassa olevia ominaisuuksia?

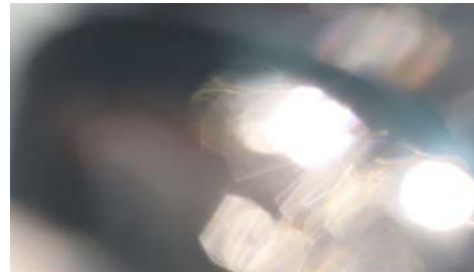

Joutsi

MINUTIAE

Avaruus ja meri eivät ole toisistaan irrallisia elementtejä. Molempia yhdistää sen saavuttamattomuus, laajuus, painottomuus ja eritoten alkukantaisuus. Tuntemattomuus kiehtoo ja kahdesta suuresta tuntemattomasta, meri on ihmistä lähempänä. Meri ja avaruus ovat elämän alkulähteitä ja videossani jäljitelen niitä pieneliöitä ja hiukkasia, jotka muodostavat suuremman kokonaisuuden – niin vedessä kuin avaruudessakin.

Videosta juonsin koruun etenkin siinä tanssivat vaaleat elementit. Peilasin näitä muotoja käyttämällä kuultopaperia ja hyödyntämällä paperipakkaan tarkoituksella jätettyjä rakoja. Raot paperikappaleeseen saavutin pakan kuivumisvaiheessa pitämällä sitä puristuksissa epätasaisesti. Muokatessani kuivuneen kappaleen muotoonsa, raot katosivat, mutta epätasaisen puristuksen ansiosta valmiin korun pintaan jäi toivomaani elävyyttä.

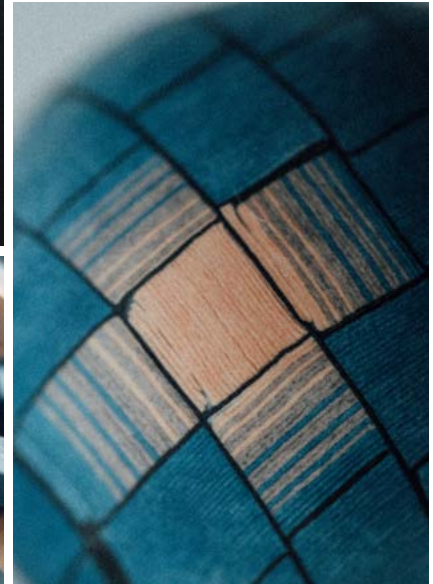
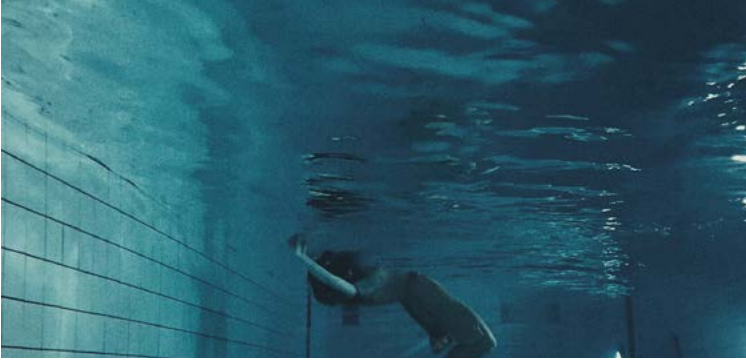

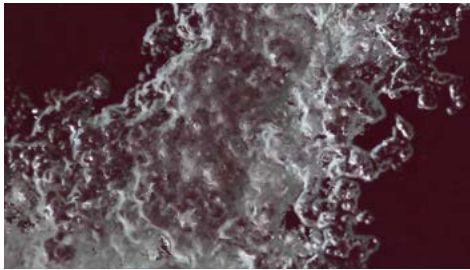
Joutsi

INTERFACE

Kaikista kuudesta videostani on tämä henkilökohtaisin. Videossa on hahmo veden ympäröimänä. Hahmo on kotonaan vedessä, rauhassa – yhtä veden kanssa. Veden pinnan herkkä aaltoilu sumentaa veden ja hahmon rajaa. Parantava voima, jonka hahmo tuntee veden ympäröimänä saa hänet tuntemaan nöyräksi ja osaksi jotain suurempaa kuin hän. Hän tuntee yhteyden universumiin.

Korussa on suorat viittaukset videoon. Siinä on hahmo ja vesi, mutta niiden raja on, kuten videossakin, häilyvä. *Interface* -korua varten valmistin happovapaasta paksuhkosta (200g) paperista kolme eri pakkaa (sininen, vaaleanpunainen sekä näiden yhdistelmä). Kun yhdistin näistä kolmesta pakasta sahatut suorakulmiot yhteen ja lisäsin mustaa paperia näiden väliin, pystyin jäljittelemään videossa esiintyvää uima-allasta ja sinne sulautuvaa hahmoa.

TIDAL

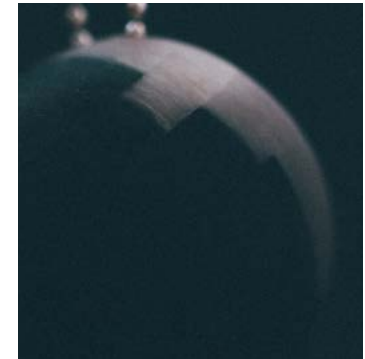
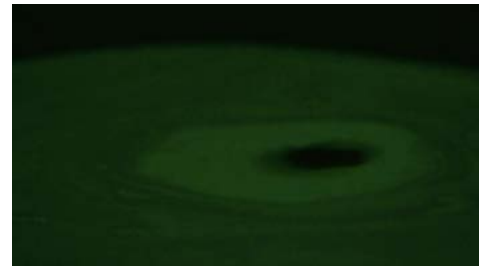
Muutos on vuoroveden lailla osa elämää maapallolla. Useimmiten sille ei mahda mitään, eikä tällöin sitä vastaan pidä taistella. Voi joko hukkua tai ratsastaa aallolla.

Videossani esiintyvä valtauksen ja muutoksen teema hallitsevat *Tidal* -korua. Korussa on kaksi osaa: punasävyisistä papereista valmistamani ydin sekä sitä ympäröimä kuultopaperinen ulompi kerros. Ydin symboloi roolinsa hyväksynyttä ihmistä ja kuori sitä valtaavaa muutosta.

MIRAGE

Miellämme maapallon siniseksi, vaikka askel askeleelta se on vihreämpi ja mustempi, myrkyllisempi ja synkempi. Vetemme eivät voi hyvin. Kun vetemme eivät voi hyvin, me emme voi hyvin eikä maapallomme voi hyvin. Tämä on meidän syytämme, siitä ei ylitse pääse. Ihminen on vesistöemme myrkky. Sininen maapallo on kangastus.

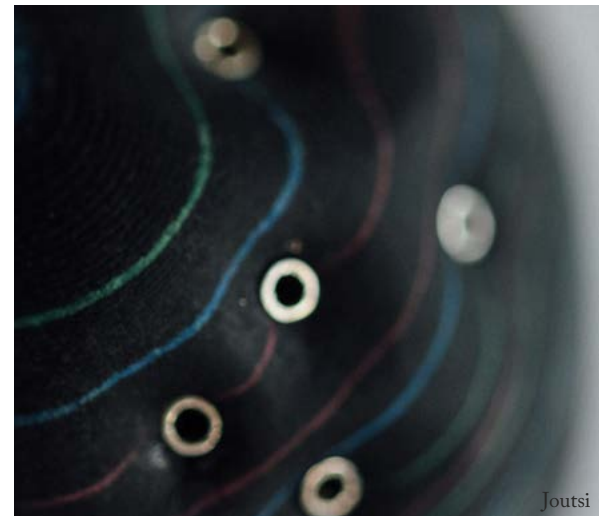
Videossani on hallitseva vihreys. Vihreys, joka valtaa koko kuvan ja asettaa uhkan. *Mirage* -korussa käytin tätä samaa kuvaa. Puhtaan valtaa jokin vaarallinen. Korussa on sama tekniikka kuin *Interface* -työssä. Kuultopaperipakka on korussa symboloimassa kirkkautta ja puhtautta, kun taas eri vihreänsävyisistä papereista koostettu pakka edustaa uhkaa. Kumpi hallitsee kumpaa?

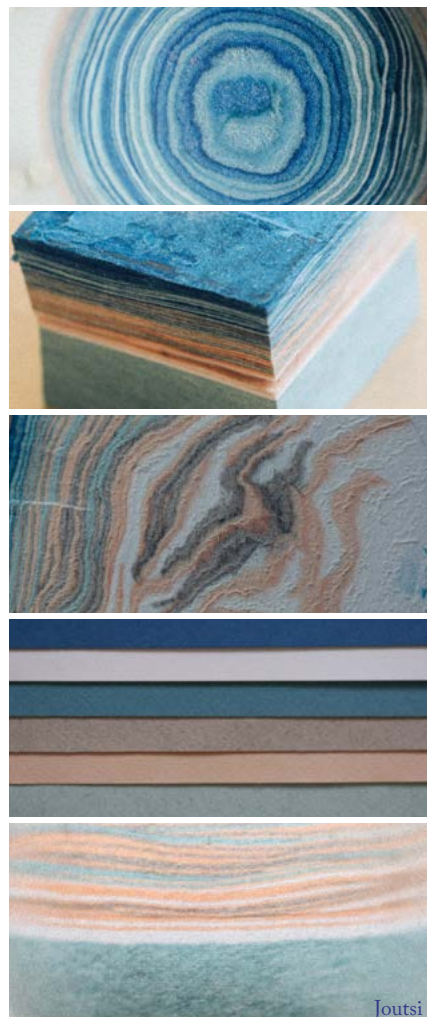

SUBMERSION

Mitä syvemmälle meren uumeniin sukeltaa, sitä kiehtovampaa ja kummallisempaa elämää sieltä löytyy. On pimeyttä, mutta on myös valoa, jonka lähteenä usein ovat pimeyteen sopeutuneet eliöt. Videoon heijastin tätä mystistä ja hämmentävää tunnelmaa. Meren syvyyksissä on jotain lohdullista, pysähtynyttä ja rauhallista, kaukana nykyajasta ja sitä hallitsevista voimista.

Submersion -korussa käytin pääsääntöisesti mustaa paperia, joka on videossakin hallitseva väri. Mutta koska meren syvyyksissä ja videossani on myös värin pilkahduksia, lisäsin mustan paperin joukkoon vihreitä, punaisia ja sinisiä sivuja. Selkein yhteys *Submersion* -korun ja videon välillä ovat pienet sukeltavat elementit. Korussa käytin ohuesta hopeaputkesta sahattuja paloja, jotka liitin koruun edustamaan elämän pilkettä synkkydessä.

VOYAGE

Rauha, jonka ihminen vastaanottaa ollessaan veden äärellä, on maaginen. Veden horisonttia ja auringonlaskua katsellessa voi tuntea jatkuvuuden lupauksen, uuden alun ja lohdun. Mitään ei ole valmiiksi kirjoitettu. Mahdollisuudet, joita elämä ja sininen horisontti tarjoavat, ovat loputtomat.

Voyage -koruun valitsin rauhallisen ja harmonisen värimaailman, ja joka olisi mahdollisimman lähellä videon tunnelmaa. Taivoittelin korussa (ja videossa) täydellistä ja hieman utopistista näkymää, jonka ihminen havaitsee ollessaan veden äärellä. *Voyage* -korussa on veden vaaleansininen sekä taivaalla ja horisontissa näkyvät auringonlaskun luomat vaaleanpunaisen sävyt. Korun valmistin kahdesta paperipakasta: vaaleansinisestä sekä vaaleanpunaisesta asteittain tummansiniseen muuttuvasta pakasta. Taivasta edustavan pakan kokosin kokonaisten paperisivujen sijaan suuresta määrästä papeririekaleita, joita liimasin limittäin toisiinsa. Tällä tavalla saavutin koruun hakemaani elävyyttä ja epäsäännöllisyyttä paperikerroksiin.

5. VALMIIT TEOKSET

MINUTIAE

”Se on suurenmoinen, salaperäinen ja harmoninen maailma. Ihminen syntyi ja varttui siinä perintöprinssin lailla. Hän kehitti aistejaan painottomassa maailmassa, joka on säästynyt kaikelta kaaokselta. Rakkaus, hellyys, rytmi, sulokkuus, sielu... Niin paljon lahjoja on kaunis ja antelias meri meille antanut. Unohtakaa monen sukupolven muistot. Unohtakaa kaikki tietämämme. Sukeltakaa. Sukeltakaa pari miljoonaa vuotta taaksepäin – hetkeen, jolloin elämästä – suurenmoisesta ideasta – tulee todellisuutta.” (Besson 1991)

INTERFACE

"It's always there. But only for me to borrow. And that sometimes – I have to swim to breathe." (Mayes 2014, 34.)

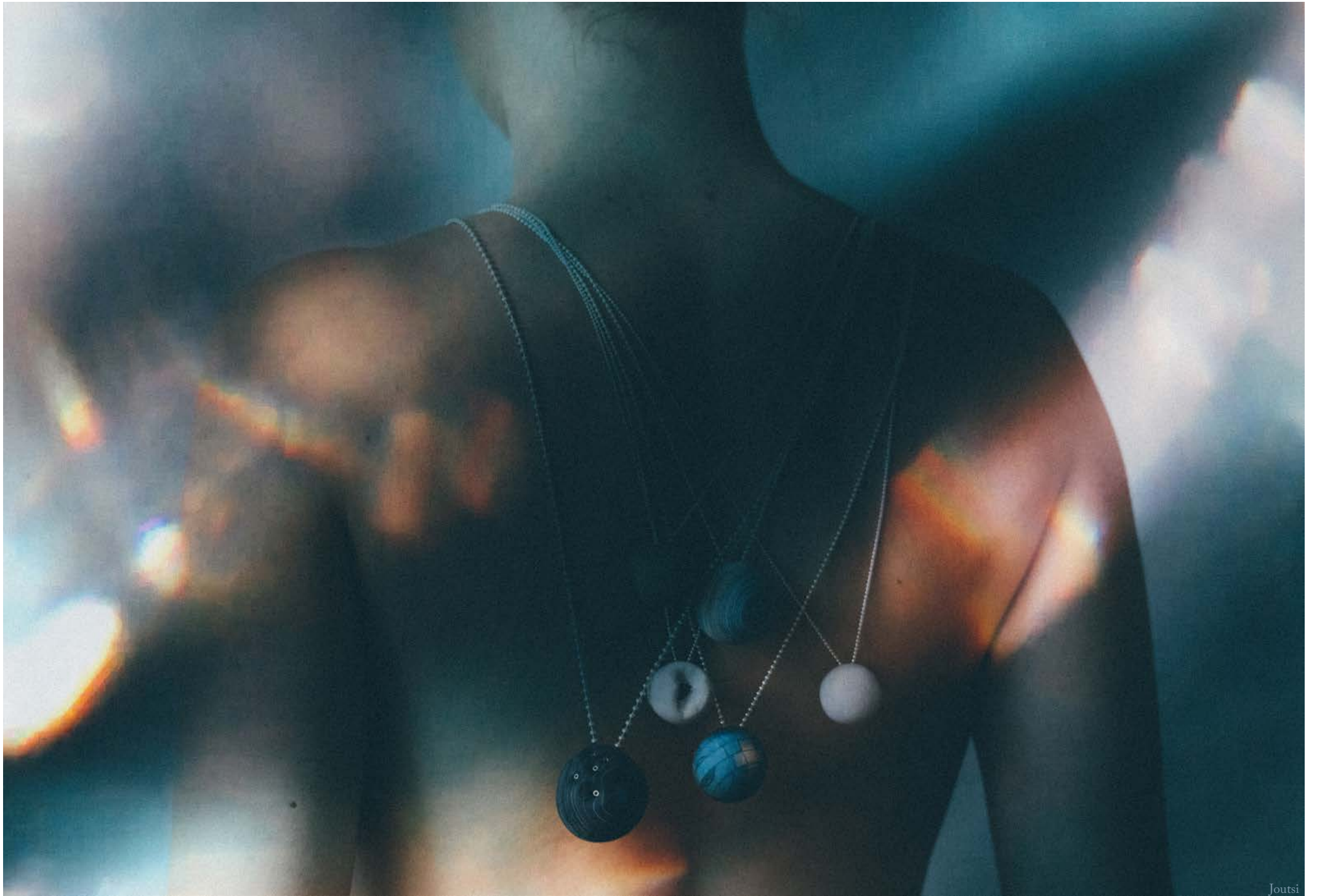

TIDAL

*"I move away from this place
In the form of a disturbance
And enter into the world
Like some tiny distortion*

*If I surrender
And I don't fight this wave
No I won't go under
I'll only get carried away"*

(Hansen 2014)

MIRAGE

*"Oceans, rivers, lakes and streams
Have all been touched by man
The poison floating out to sea
Now threatens life on land"*

(The Beach Boys 1971)

SUBMERSION

"The deeper you go. The weirder life gets."

(Anderson & Baumbach 2004)

VOYAGE

*"So deep, so wide, will you take me on your back for a ride
If I should fall, would you swallow me deep inside"*

(Gabriel 1992)

LOPUKSI

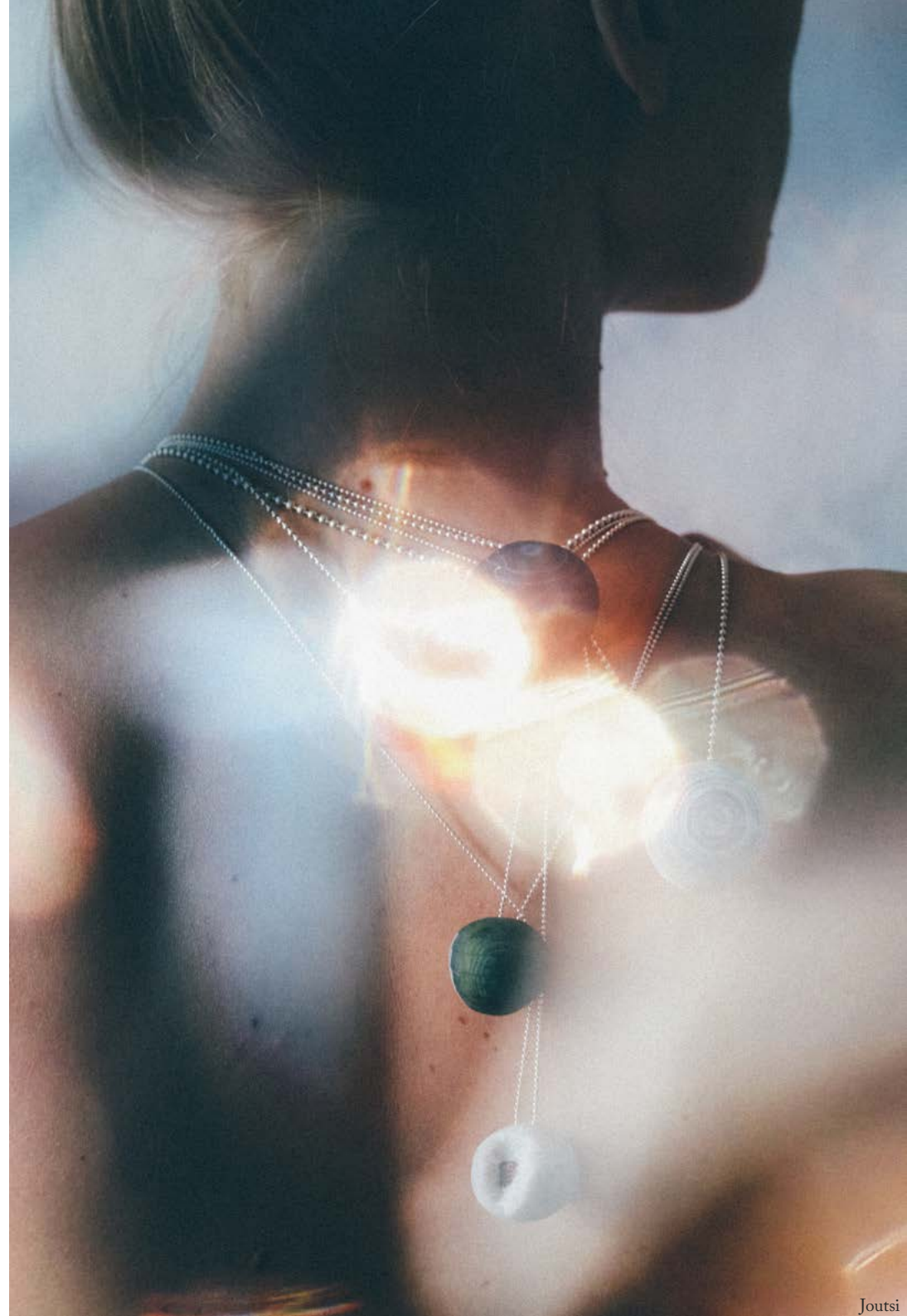
Prosessini alussa minulla oli vain pintaraapaisun verran tietotaitoa paperin käytöstä korussa. Nyt koen, että raapaisu on muuttunut kanjoniksi. Sanoisin siis, että tiedonhaluni on syventynyt ja haluni tutustua aiheeseen entistä laajemmin on vain yltenyt. Opinnäytetyöprosessin aikana olenkin saanut harjoittaa melkoista itsehillintää, etten uppoutuisi aiheessani liian syvälle, niin videon kuin paperinkin suhteen.

Voin projektin päätteeksi todeta, että videoluonnostelu on minulle erittäin toimiva tapa työskennellä. Se on minulle jossain määrin luontaista ja turvallista, vaikka uskonkin että tekniikkana se tulee vaatimaan minulta vielä runsaasti opettelua ja harjoitusta. Paperi korumateriaalina taas on täynnä potentiaalia. Tulen ehdottomasti käyttämään sitä jatkossa. Tekniikka, millä tapaa paperia käy-

tin, mahdollistaa niin uniikkien kuin myös piensarjatuotettujen korujen valmistamisen.

Kokonaisuudessaan opinnäytetyöprosessini sujui mutkattomasti. Tunnistan rajani, mutta projektin- ja ajanhallintakykyni ovat vahvat. Missään vaiheessa projektia minulla ei ollut kiireen tunnetta ja sain tehdä opinnäytetyöni jokaisen vaiheen rauhallisessa ja stressivapaassa mielentilassa. Valmistamiini tuotteisiin olen myös erittäin tyytyväinen. Vaikka korut toimivat hyvin yksittäisinä teoksina, ovat ne selkeästi yhtenäisen sarja.

Opinnäytetyöni on ehdottomasti vahvistanut muotoilijaidentiteettiäni. Tunnistan vahvuuteni ja tiedän minikälaista työtä haluan jatkossa tehdä sekä minne asetun tekijänä, muotoilijana ja taiteilijana.

LÄHTEET

Painetut lähteet:

- Annicchiarico, S. 2009. Introduction. Teoksessa A. Cappellieri & B. Cappello (toim.). Paper Jewellery. Milano: Electro, 10-11.
- Cappellieri, B. 2009. Paper Jewellery: Poor Material for Precious Projects. Teoksessa A. Cappellieri & B. Cappello (toim.). Paper Jewellery. Milano: Electro, 16.
- Cappello, B. 2009. History of Paper. Teoksessa A. Cappellieri & B. Cappello (toim.). Paper Jewellery. Milano: Electro, 23-24.
- Coan, M. 2009. Paper Ornament. Teoksessa A. Cappellieri & B. Cappello (toim.). Paper Jewellery. Milano: Electro, 28-29.
- Davis, D. 1974. Manifesto. Teoksessa P. Seltz & K. Stiles (toim.). Contemporary Art, a Sourcebook of Artists' Writings. Los Angeles: University of California, 437.
- Den Besten, L. 2014. Jewelry Through the Lens. Teoksessa U. Ilse-Neuman (toim.). Multiple Exposures: Jewelry and Photography. New York: Museum of Arts and Design, 218, 220-221.
- Gast, M & Statmann, N. 2006. Innovative Paper and Manufacturing Processes for Intelligent Lightweight Construction. Teoksessa P. Schmidt & N. Statmann (toim.). Unfolded: Paper in Design, Art, Architecture and Industry. Berliini: Birkhausen, 171-174, 178-179.
- Johansson, H. 2004. Hand Written. Teoksessa M. Eriksson (toim.). Röhsska Museets Katalog Nr. 11 för Torsten och Wanja Söderbergs pris: Janna Syvänoja. Göteborg: Röhsska Museet, 42-45.
- Lucier, M. 1990. Light and Death. Teoksessa S. Fifer & D. Hall (toim.). Illuminating Video: An Essential Guide to Video Art. New York: Aperture Foundation, 458.
- Mayes, K. 2014. Swimming with Sharks. Kinfolk, 2/2014, 34.
- Morozzi, C. 2009. Paper Art. Teoksessa A. Cappellieri & B. Cappello (toim.). Paper Jewellery. Milano: Electro, 40-41.
- Muntadas. 1990. Behind the Image. Teoksessa S. Fifer & D. Hall (toim.). Illuminating Video: An Essential Guide to Video Art. New York: Aperture Foundation, 317.
- Schmidt, P. & Statmann, N. 2006. Unfolded: Paper in Design, Art, Architecture and Industry. Berliini: Birkhausen.
- Turner, C. 2014. If One Could Wear a Marching Band. Teoksessa U. Ilse-Neuman (toim.). Multiple Exposures: Jewelry and Photography. New York: Museum of Arts and Design, 236.
- Wooster, A. 1990. Reach Out and Touch Someone. Teoksessa S. Fifer & D. Hall (toim.). Illuminating Video: An Essential Guide to Video Art. New York: Aperture Foundation, 282-283.

Sähköiset lähteet:

- Beimel, S. 2015. Horiki Eriko: Pioneer On The Washi Frontier. Japan Living Arts [viitattu 17.3.2017]. Saatavissa: <http://japanlivingarts.com/horiki-eriko-pioneer-on-the-washi-frontier>
- Colston, P. 2016. Fragile Beauty. The New York Times [viitattu 22.3.2017]. Saatavissa: https://www.nytimes.com/2016/12/05/fashion/jewelry-fragile-paper.html?_r=0
- Jones, B. 2012. The Illustrated History of Projection Mapping. Projection Mapping Central [viitattu 26.3.2017]. Saatavissa: <http://projection-mapping.org/the-history-of-projection-mapping>
- Jones, B. 2012. What Is Projection Mapping? Projection Mapping Central [viitattu 25.3.2017]. Saatavissa: <http://projection-mapping.org/whatis>
- Kaoru, N. 2006. Nakano Kaoru. Lesley Kehoe Galleries [viitattu 22.3.2017]. Saatavissa: <http://www.kehoe.com.au/artists/nakano-kaoru>
- McGinley, R. 2012. Film 6#: Varúð by Ryan McGinley. Sigur Ros [viitattu 30.3.2017]. Saatavissa: <https://sigur-ros.co.uk/valtari/videos/varud-ryan>
- Rhodes, M. 2014. Jewelry That's Made Only of Light Beamed Onto Your Skin. Wired [viitattu 26.3.2017]. Saatavissa: <https://www.wired.com/2014/11/jewelry-thats-made-light-beamed-onto-skin>
- Sato, M. 2000. Something Fragile. Michihiro Sato [viitattu 22.3.2017]. Saatavissa: <http://www.michihiro-sato.info>
- Siertzputowski, K. 2016. Vintage Books Transformed Into Layered Rings, Bracelets, and Pendants by Jeremy May. Colossal [viitattu 27.3.2017]. Saatavissa: <http://www.thiscolossal.com/2016/03/book-jewelry-jeremy-may>
- Syvänoja, J. 2015. Jewellery. Janna Syvänoja [viitattu 22.3.2017]. Saatavissa: <http://www.jannasyvanoja.com>
- UNESCO 2014. Washi, craftsmanship of traditional Japanese hand-made paper. UNESCO [viitattu 30.3.2017]. Saatavissa: <http://www.unesco.org/culture/ich/en/RL/washi-craftsmanship-of-traditional-japanese-hand-made-paper-01001>

Elokuvat:

- Atlantis 1991 Ks: Luc Besson. O: Luc Besson. T: Gaumont / Luc Besson, Patrice Ledoux. Elokuvan pituus 78 min.
- Steve Zissoun vedenalainen maailma (The Life Aquatic with Steve Zissou) Ks: Wes Anderson & Noah Baumbach. O: Wes Anderson. T: Touchstone Pictures / Wes Anderson. Elokuvan pituus 119 min.

Musiikkisanoitukset:

- The Beach Boys 1971. Don't Go Near the Water. Albumilla Brother Records (julkaissut). Surf's Up.
- Gabriel, P. 1992. Washing of the Water. Albumilla Real World Music (julkaissut). Us.
- Hansen, B. 2014. Wave. Albumilla Capitol (julkaissut). Morning Phase.

Kuvalähteet:

Viitattu: 1.4.2017

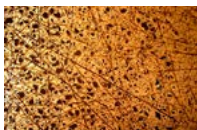
<http://www.inni.fi/portfolio/jewelry/paper/>

<http://www.jannasyvanoja.com/>

<http://www.jannasyvanoja.com/>

<http://japanlivingarts.com/horiki-eriko-pioneer-on-the-washi-frontier>

<http://www.kehoe.com.au/artists/nakano-kaoru>

<http://www.michihiro-sato.info/gallery.html>

MUUT KUVAT TEKIJÄN OMIA

ENGLANNINKIELISTEN SITEERAUKSIEN VAPAAT SUOMENNOKSET

Sivu 12

"The previous use of paper material associates with communication between people – message and expression. A piece of jewellery is worn for the same purpose." (Syvänoja 2015, 22.3.2017)

Paperin aiempi käyttö yhdistetään ihmisten väliseen kommunikointiin – viestiin ja ilmaisuun. Korua pidetään yllä samasta syystä. (Syvänoja 2015, 22.3.2017)

"I often associate the worry of changing with something fragile, but I'm sure that the dialogue with something fragile tells me occasionally the another side of changing, the pleasure of changing" (Sato 2000, 22.3.2017).

Yhdistän usein huolen muutoksesta johonkin hauraaseen, mutta olen varma, että dialogi jonkin hauraan kanssa kertoo minulle ajoittain muutoksen toisen puolen, muutoksen nautinnon (Sato 2000, 22.3.2017).

"Washi is a gift from nature, a gift which contains and passes on the wisdom of mankind" (Kaoru 2006, 22.3.2017).

Washi on lahja luonnolta, lahja, joka välittää ja pitää sisällään ihmiskunnan viisauden (Kaoru 2006, 22.3.2017).

"These materials have a will of their own, you can't just do what you want with them. You must learn from them what is possible. You have to listen to them." (Pärnänen 2016, 22.3.2017)

Näillä materiaaleilla on oma luonteensa, niillä ei voi tehdä mitä tahansa haluaa. Täytyy oppia, mikä on mahdollista. Täytyy kuunnella niitä. (Pärnänen 2016, 22.3.2017)

Sivu 14

"An atmosphere where dreams and reality mingle on equal terms" (McGinley 2012, 30.3.2017).

Tunnelma, jossa unet ja todellisuus tasavertaisesti yhdistyvät (McGinley 2012, 30.3.2017).

Sivu 20

"The Camera is a pencil" (Davis 1974, 437).

Kamera on kynä (Davis 1974, 437).

Sivu 32

"It's always there. But only for me to borrow. And that sometimes – I have to swim to breathe." (Mayes 2014, 34.)

Se on aina läsnä. Mutta vain minulle lainattavissa. Ja joskus – minun täytyy uida voidakseni hengittää. (Mayes 2014, 34.)

Sivu 33

*"I move away from this place
In the form of a disturbance
And enter into the world
Like some tiny distortion"*

*If I surrender
And I don't fight this wave
No I won't go under
I'll only get carried away"*

(Hansen 2014)

Liikun pois tästä paikasta
Häiriön muotona
Ja astun maailmaan
Kuten jokin pieni vääristymä

Jos antaudun
Enkä taistele tätä aaltoa vastaan
Ei, en uppoa
Minut vain kannetaan mukana

(Hansen 2014)

Sivu 35

*"Oceans, rivers, lakes and streams
Have all been touched by man
The poison floating out to sea
Now threatens life on land"*

(The Beach Boys 1971)

Meret, joet, järvet ja purot
Ihminen on koskettanut jokaista
Myrkkyy virtaa merelle
Nyt uhkaa elämää maalla

(The Beach Boys 1971)

Sivu 36

"The deeper you go. The weirder life gets." (Anderson & Baumbach 2004)

Mitä syvemmälle menet, sitä oudommaksi elämä muuttuu (Anderson & Baumbach 2004).

Sivu 37

*"So deep, so wide, will you take me on your back for a ride
If I should fall, would you swallow me deep inside"*

(Gabriel 1992)

Niin syvä, niin laaja, kantaisitko minut selässäsi matkalle
Jos putoaisin, nielaisisitko minut syvälle uumeniisi

(Gabriel 1992)

INTERFACE

SAIMI JOUTSI